

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

اپلیکیشن استادبانک

به جمع ده‌ها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک پیوندید.

[لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک \(کلیک کنید\)](#)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

۱- اگر چه عدالت، همواره مورد توجه و علاقه انسان‌ها بوده است؛ ولی برای همه دیدگاه‌هایی که درباره‌ی آن سخن می‌گویند، اهمیت یکسانی ندارد. برخی دیدگاه‌ها، عدالت را اساسی‌ترین ارزش یا یکی از اساسی‌ترین ارزش‌ها می‌دانند ولی برای برخی دیگر، عدالت از آن جهت اهمیت می‌یابد که وسیله‌ای برای تحقق ارزش‌های دیگر است؛ مثلاً عدالت را مقدمه‌ی دستیابی به رفاه مادی یا آزادی می‌دانند و برای رسیدن به رفاه و آزادی، خواهان عدالت هستند. درباره‌ی جایگاه عدالت در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تحقیق کنید و بر این اساس، وضعیت عدالت آموزشی در ایران امروز را نقد و ارزیابی کنید.

« پاسخ »

به طور مثال:

بند (ج) از صل دوم عبارت «نهی هر گونه ستمگری و سلطه‌پذیری و اجرای قسط و عدل» گنجانده شده است. بند ۹ از اصل سوم که در ارتباط با وظایف دولت ذکر شده است: «رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی» در بند ۱۴ اصل سوم: «تأمین حقوق همه جانبه‌ی افراد از زن و مرد و ایجاد امنیت قضایی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون، از وظایف دولت است». اصل نوزدهم و بیستم: «مردم ایران از هر قوم و قبیله‌ای که باشند، از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند این‌ها سبب امتیاز نخواهد بود». «همه‌ی افراد اعم از زن و مرد، به طور یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه‌ی حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند».

۲- جوامع مختلف برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی راهکارها و راه‌حل‌های مختلفی را در پیش می‌گیرند از جمله:

- گرفتن مالیات از اқشار برخوردار
- پرداخت یارانه به اқشار کم‌برخوردار

به نظر شما آیا اجرای این راه‌حل‌ها سبب کاهش نابرابری‌های اجتماعی در ایران شده است؟ راهکار پیشنهادی شما برای کاهش نابرابری اجتماعی در کشور چیست؟

« پاسخ »

سؤال اول:

راهکارهای کاهش نابرابری‌های اجتماعی زمانی به ثمر می‌رسد که:

الف) راهکارها براساس نگاه علمی و متناسب با شرایط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و ... آن جامعه باشند.

ب) زمینه‌ها و شرایط لازم برای اجرای راهکارها (مانند شفافیت مالی، سیستم نظارتی کارآمد، نظام مالیاتی دقیق و ...) آماده باشد و به صورت مستمر اجرا شوند.

در ایران به دلیل فراهم نبودن این دو شرط، راهکارهای کاهش نابرابری اجتماعی موفقیت‌آمیز نبوده است.

سؤال دوم:

استفاده از دیدگاه‌های متخصصان توانمند در طراحی برنامه‌های اقتصادی کشور برنامه‌ریزی جهت هدایت نظام اقتصادی کشور به سمت مدل عدالت اجتماعی (متناسب با ویژگی‌های جامعه ایران) فراهم کردن شرایط لازم برای کاهش نابرابری اجتماعی (مانند شفافیت مالی، سیستم نظارتی کارآمد، نظام مالیاتی دقیق و ...) رفع موانع موجود در حوزه عدالت اجتماعی در کشور (توزیع نامتوازن منابع، ضعف قوانین و ...)

۳- • در طول تاریخ، بسیاری از فرهنگ‌ها و جوامع، تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی را بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی قرار داده‌اند. مثلاً به دلیل تفاوت میان دو جنس یا نژادهای مختلف، میان آن‌ها نابرابری‌های اجتماعی ایجاد کرده‌اند.

• عده‌ای در مخالفت با این نوع برخوردها، همه‌ی تفاوت‌ها و نابرابری‌ها را نابرابری اجتماعی می‌پندارند و همه‌ی نابرابری‌های اجتماعی را نیز مضر و مخرب می‌دانند.

هر دوی این نگاه‌ها، نادرست‌اند. به نظر شما هر کدام از این دو نگاه چه مشکلاتی ایجاد می‌کنند؟

« پاسخ »

الف) اگر تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی باشد، امکان تحرک اجتماعی از آن جامعه سلب می‌شود و انسداد اجتماعی رخ می‌دهد.

ب) اگر همه نابرابری‌های موجود در جامعه، نابرابری اجتماعی و در نتیجه مخرب و مضر تلقی شود، جامعه تلاش می‌کند تا بین افراد با شرایط متفاوت برابری به وجود آورد. در نتیجه انگیزی برای تلاش بیش‌تر از بین خواهد رفت.

۴- کدام رویکردهای جامعه‌شناسی از ارایه معیار علمی برای داوری و انتقاد ناتوان بودند؟

« پاسخ »

جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و تفهیمی - تفسیری

۵- جامعه‌شناسی انتقادی برای داوری و انتقاد به چه چیزی نیاز دارد؟

« پاسخ »

معیار علمی

۶- چه عاملی جامعه‌شناسی را به داوری درباره ارزش‌ها و انتقاد از آن‌ها می‌کشانند؟

« پاسخ »

فاصله‌ی میان وضعیت موجود و وضعیت مطلوب جهان اجتماعی

۷- جامعه‌شناسی انتقادی در مورد ساختار اجتماعی چه دیدگاهی دارد؟

« پاسخ »

جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند، گاهی جهان اجتماعی و ساختارهای آن که به دست خود انسان‌ها ایجاد شده‌اند، انسان‌ها را زیر سلطه‌ی خود درمی‌آورند. بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آن‌ها، به معنای چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن‌هاست؛ زیرا انتقاد از ساختارهای اجتماعی و در نتیجه کنترل آثار مخرب آن‌ها را ناممکن می‌سازد. این جامعه‌شناسان بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر، تأکید می‌کنند تا از سلطه‌ی چنین ساختارهایی بر انسان‌ها پیشگیری شود و هم‌چنین زمینه‌ی شکل‌گیری ساختارهای اجتماعی انسانی‌تر و اخلاقی‌تر فراهم آید.

۸- جامعه‌شناسی انتقادی چه نقدی بر رویکرد جامعه‌شناسان تفهمی دارند؟

« پاسخ »

کم‌توجهی رویکرد تفهمی به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی افراد را درست نمی‌دانند.

۹- وجه اشتراک جامعه‌شناسی انتقادی و جامعه‌شناسان تفهمی چیست؟

« پاسخ »

تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی

۱۰- کدام وجه زندگی اجتماعی (نظام اجتماعی و ساختارها - کنش اجتماعی) بیش‌تر مورد توجه قرار می‌گیرد؟

« پاسخ »

همواره این امکان وجود دارد که یکی از این دو وجه زندگی اجتماعی بیش‌تر مورد توجه و تأکید قرار گیرد و وجه دیگر آن نادیده گرفته شود. مثلاً پیامدهای جهان اجتماعی برای افراد برجسته شوند و بیش‌تر مورد تأکید قرار گیرند ولی این وجه که جهان اجتماعی ساخته‌ی انسان‌ها است نادیده گرفته شود یا بالعکس. یعنی گاهی نظام اجتماعی و ساختارهای آن و گاهی کنش‌های اجتماعی مورد توجه قرار می‌گیرند.

۱۱- الزام‌های زندگی اجتماعی تا چه زمانی پابرجاست؟

« پاسخ »

تا زمانی‌که یک جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و به دنبال آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و پیامدهای دیگری به دنبال می‌آورد.

۱۲- زندگی اجتماعی انسان‌ها چند وجه دارد؟ توضیح دهید.

« پاسخ »

زندگی اجتماعی انسان‌ها دو وجه دارد:

وجه اول: از سویی افراد در زندگی گروهی خود با یک‌دیگر، جهان اجتماعی و ساختارهای آن را می‌سازند.
وجه دوم: از سوی دیگر هر جهان اجتماعی الزام‌ها و پیامدهایی دارد که زندگی انسان‌ها را متأثر می‌سازد.

۱۳- جامعه‌شناسی انتقادی چگونه شکل گرفت؟

« پاسخ »

در رویکرد مخالفان قشربندی اجتماعی، ظرفیت‌هایی برای انتقاد از قشربندی اجتماعی وجود داشت ولی به دلیل غلبه‌ی رویکرد پوزیتیویستی، امکان استفاده از آن وجود نداشت. با افول رویکرد پوزیتیویستی، در نیمه‌ی دوم قرن بیستم، این ظرفیت انتقادی مورد توجه قرار گرفت و به شکل‌گیری جامعه‌شناسی انتقادی انجامید.

۱۴- چرا در رویکرد مخالفان قشربندی اجتماعی، امکان انتقاد از قشربندی اجتماعی وجود نداشت؟

« پاسخ »

به دلیل غلبه رویکرد پوزیتیویستی

۱۵- طرفداران و مخالفان قشربندی اجتماعی، چگونه با چالش فقر و غنا مواجه شدند؟

« پاسخ »

چالش فقر و غنا اولین چالشی بود که در جهان متجدد ظاهر شد و این جهان را به مخاطره انداخت. طرفداران و مخالفان قشربندی اجتماعی نیز درگیر این منازعه شدند. آنها براساس دانش علمی به دفاع از رویکرد خود می‌پرداختند و هر کدام، دیگری را به غیرعلمی بودن، متهم می‌کردند.

۱۶- کدام چالش، فقرا و ثروتمندانرا به دو گروه متخاصم تبدیل کرد؟

« پاسخ »

فقر و غنا

۱۷- چالش فقر و غنا در چه زمانی و به واسطه‌ی کدام مسأله در جهان متجدد شکل گرفت؟

« پاسخ »

نیمه‌ی دوم قرن نوزدهم - مسأله قشربندی

۱۸- در نیمه‌ی دوم قرن نوزدهم، مسأله قشربندی اجتماعی، کدام چالش را در جهان متجدد پدید آورد؟

« پاسخ »

چالش فقر و غنا

۱۹- ویژگی های رویکرد سوم (مدل عدالت اجتماعی) را بیان کنید.

« پاسخ »

الف) مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه‌ی شروع رقابت را یکسان نماید.

ب) دولت به نمایندگی از جامعه مؤظف است، نیازهای ضروری همه‌ی افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین کند. بدین ترتیب همه‌ی کودکان از امکانات اولیه برای پیشرفت، بهره‌مند می‌شوند و می‌توانند براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت نمایند.

ج) دولت تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی تدابیر بیش‌تری بیندیشد؛ مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند.

د) این رویکرد نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق، نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد و نه دخالت همه جانبه‌ی دولت را می‌پذیرد.

ه) به دنبال برقراری عدالت اجتماعی است. اما به بهانه‌ی عدالت اجتماعی، آزادی‌های افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین نمی‌برد.

۲۰- چرا رویکرد سوم (مدل عدالت اجتماعی)، رویکرد دوم (مدل کمونیستی) را ناعادلانه می‌داند؟

« پاسخ »

زیرا در آن افراد توانمند و کوشا، به اندازه‌ی استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند. نکته: از نگاه رویکرد سوم، در رویکرد اول نقطه‌ی آغاز رقابت و در رویکرد دوم نقطه‌ی پایان رقابت عادلانه نیست.

۲۱- چرا رویکرد سوم (مدل عدالت اجتماعی)، رویکرد اول (مدل لیبرالیستی) را ناعادلانه می‌داند؟

« پاسخ »

چون این واقعیت را نادیده می‌گیرد که افرادی که در طبقه‌ی اجتماعی پایین متولد می‌شوند حتی با داشتن شایستگی و تلاش برابر با افرادی که در طبقه‌ی اجتماعی بالاتر متولد می‌شوند، به سادگی امکان رقابت با آن‌ها را ندارند.

۲۲- حذف مالکیت خصوصی، چه مسأله‌ای به وجود می‌آورد؟

« پاسخ »

با حذف مالکیت خصوصی، انگیزه‌ی رقابت از بین می‌رود؛ زیرا این امر سبب می‌شود، تلاش و شایستگی بیش‌تر افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود.

۲۳- انتقادات وارد به رویکرد دوم (مدل کمونیستی) را بنویسید.

« پاسخ »

الف) با حذف مالکیت خصوصی، انگیزه‌ی رقابت از بین می‌رود؛ زیرا این امر سبب می‌شود، تلاش و شایستگی بیشتر افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود.
ب) در این رویکرد، نقطه‌ی شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود اما به دلیل این‌که انگیزه‌ی رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفته مادی مسدود می‌گردد.

۲۴- ویژگی‌های رویکرد دوم (مدل کمونیستی) را بیان کنید.

« پاسخ »

الف) مخالف قشربندی اجتماعی هستند.
ب) معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه نتیجه‌ی روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها است و باید با آن مبارزه کرد.
ج) عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد.
د) مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است، بنابراین برای ایجاد برابری باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت.
ه) با حذف مالکیت خصوصی، دیگر طبقه‌ی پایین وجود نخواهد داشت و بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت.
و) از نظر آنان قشربندی اجتماعی توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به دست آن‌هاست.
ز) تأکید آنان بر معایب قشربندی نشان می‌دهد که آنان خواهان از میان برداشتن قشربندی هستند.

۲۵- طرفداران رویکرد اول (مدل لیبرالی)، در بحث رقابت، از کدام نکته غفلت می‌کنند؟

« پاسخ »

با این‌که طرفداران قشربندی اجتماعی رقابت را در زندگی اجتماعی، ضروری می‌دانند اما از این نکته‌ی مهم غفلت می‌کنند که در رقابت عادلانه باید نقطه‌ی شروع رقابت یکسان باشد.

۲۶- آیا در هر جامعه نقطه شروع رقابت میان افراد یکسان است؟ برای استدلال خود مثال ذکر کنید.

« پاسخ »

خیر. در هر جامعه‌ای، برخی از افراد در طبقه‌ی بالا و برخی دیگر در طبقه‌ی پایین متولد می‌شوند؛ یعنی نقطه‌ی شروع رقابت میان افراد، یکسان نیست. مثلاً کودکانی که در طبقه‌ی بالا متولد می‌شوند، نسبت به کودکانی که در طبقه‌ی پایین متولد می‌شوند، از امکانات آموزشی بهتری برخوردارند. در چنین شرایطی یک نابرابری اجتماعی مقدمه‌ی نابرابری‌های اجتماعی بعدی می‌شود، نه یک تفاوت یا نابرابری طبیعی.

۲۷- رویکرد اول که «نابرابری‌های اجتماعی را نتیجه نابرابری طبیعی و از این‌رو عادلانه می‌داند» چگونه قابل نقد است؟

« پاسخ »

آن‌ها این واقعیت را نادیده می‌گیرند که نابرابری‌های اجتماعی همیشه نتیجه نابرابری‌های طبیعی نیستند. مثال‌های مدنظر این رویکرد شاید بتواند نقطه‌ی آغاز شکل‌گیری نابرابری‌های اجتماعی را توجیه نماید، اما نمی‌تواند نابرابری اجتماعی میان افرادی که در طبقات اجتماعی مختلف متولد می‌شوند را توضیح دهد.

۲۸- ویژگی‌های رویکرد اول (مدل لیبرالی) را بیان کنید.

« پاسخ »

الف) معتقدند که نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد.
ب) از نظر آنان نابرابری اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی‌اند بنابراین عادلانه هستند.
ج) این جامعه‌شناسان طرفدار قشربندی اجتماعی هستند و معتقدند که از گذشته تا حال، هیچ جامعه‌ای بدون قشربندی اجتماعی نبوده است یعنی قشربندی پدیده‌ای است که در همه‌ی زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.
د) با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن‌را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند.
ه) با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن‌را تأیید و تثبیت می‌کنند.
ز) رقابت را در زندگی اجتماعی، ضروری می‌دانند.

۲۹- مزایای اجتماعی را نام ببرید.

« پاسخ »

قدرت، ثروت، دانش

۳۰- جامعه‌شناسان در مطالعه‌ی نابرابری‌های اجتماعی به کدام عامل در جوامع توجه دارند؟

« پاسخ »

قشربندی اجتماعی

۳۱- تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی چه زمانی مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرد؟

« پاسخ »

زمانی که تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی به نابرابری‌های اجتماعی منجر شود.

۳۲- کدام نوع نابرابری یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد توجه جامعه‌شناسان است؟

« پاسخ »

نابرابری اجتماعی

۳۳- منظور از نابرابری طبیعی و اجتماعی چیست؟ مثال ذکر کنید.

« پاسخ »

برخی نابرابری‌ها، طبیعی هستند مانند نابرابری افراد در قد و ضریب هوشی، اما برخی نابرابری‌ها مانند نابرابری در تحصیلات و ثروت، اجتماعی‌اند؛ یعنی در جامعه ایجاد می‌شوند. برای مثال میزان تلاش افراد یا موقعیت خانواده‌ای که در آن متولد شده‌اند، آن‌ها را از نظر رتبه نابرابر می‌سازد.

۳۴- تفاوت‌های رتبه‌ای شامل کدام نوع نابرابری است؟

« پاسخ »

نابرابری طبیعی - نابرابری اجتماعی

۳۵- منظور از تفاوت‌های رتبه‌ای چیست؟ مثالی ذکر کنید.

« پاسخ »

برخی تفاوت‌ها مانند تفاوت در قد، هوش، ثروت و تحصیلات، تفاوت‌های رتبه‌ای نامیده می‌شوند و می‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها، رتبه بندی کرد؛ یعنی برخی افراد کم‌تر و برخی بیش‌تر از این ویژگی‌ها برخوردارند. برای مثال افرادی که دارای قد و ضریب هوشی متفاوت هستند، با هم نابرابرند یا افرادی که دارای ثروت و تحصیلات متفاوت هستند، با هم نابرابرند.

۳۶- منظور از تفاوت‌های اسمی چیست؟ مثالی ذکر کنید.

« پاسخ »

برخی تفاوت‌ها، تفاوت‌های اسمی نامیده می‌شوند و نمی‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد. مثلاً برخی افراد سفیدپوست و برخی رنگین‌پوست هستند. این دو گروه از نظر رنگ پوست متفاوت‌اند، اما هیچ کدام بر دیگری برتری ندارد. یا زن و مرد از نظر جنسیت با یکدیگر متفاوت‌اند اما هیچ کدام بر دیگری برتری ندارد.

۳۷- برخی از جنبه‌های تفاوت میان افراد را نام ببرید.

« پاسخ »

قد، وزن، جنس، رنگ پوست، توانایی جسمی و ذهنی، قدرت سیاسی، ثروت، تحصیلات، مهارت، پایگاه اجتماعی، محل سکونت، زبان، لهجه و ...
نکته: با دقت در تفاوت‌های میان افراد مشخص می‌شود که همه‌ی تفاوت‌ها از یک نوع نیستند.

۳۸- گروهی از مدیران شرکت تولیدی که افراد و گروه‌های کم‌توان را در اولویت قرار می‌دهند، در مورد «تعیین قیمت کار افراد» چه دیدگاهی دارند؟

« پاسخ »

معتقدند بازار نمی‌تواند ارزش واقعی کالاها و کار افراد را مشخص کند. دخالت دولت برای کنترل بازار را لازم می‌دانند. آن‌ها به دولت اعتماد می‌کنند و معتقدند دولت به نمایندگی از همه و به نفع همه عمل می‌کند.

۳۹- گروهی از مدیران شرکت تولیدی که افراد و گروه‌های توانگر را در اولویت قرار می‌دهند، در مورد «تعیین قیمت کار افراد» چه دیدگاهی دارند؟

« پاسخ »

معتقدند بازار همان‌طور که قیمت کالاها را براساس قانون عرضه و تقاضا تعیین می‌کند، می‌تواند قیمت کار افراد را نیز بر همین اساس مشخص نماید.

۴۰- وقتی مدیران یک شرکت تولیدی، پیشنهاد می‌کنند «از هر کس به اندازه‌ی توانش کار بخواهیم اما به اندازه‌ی نیازش به او دستمزد بدهیم» کدام اولویت‌ها را مدنظر دارند؟

« پاسخ »

الف) شباهت‌های افراد مانند هم‌نوع، هم‌وطن و هم‌کار بودن را برجسته می‌کنند و بر آن تأکید می‌نمایند.
ب) افراد و گروه‌های «کم‌توان» را در اولویت قرار می‌دهند.

۴۱- وقتی مدیران یک شرکت تولیدی، پیشنهاد می‌کنند «به هر کسی به اندازه‌ای که شایستگی دارد، دستمزد پراخته شود» کدام اولویت‌ها را مدنظر دارند؟

« پاسخ »

الف) تفاوت‌های افراد مانند توان جسمی و ذهنی، انگیزه و مهارت را برجسته می‌کنند.
ب) رقابت میان افراد برای تولید بیش‌تر را ضروری می‌دانند.
ج) افراد و گروه‌های «توانگر» را در اولویت قرار می‌دهند.

۴۲- دلایل طرفداران عدالت اجتماعی در مورد ناعادلانه بودن رویکرد قشربندی و عدالت اقتصادی را بیان کنید. (ذکر دو مورد کافی است).

« پاسخ »

- ۱) رویکرد قشربندی عادلانه نیست زیرا افرادی که در طبقه‌ی اجتماعی پایین متولد می‌شوند حتی با داشتن شایستگی به سادگی امکان رقابت با افرادی که در طبقه‌ی اجتماعی بالا متولد می‌شوند ندارند.
- ۲) رویکرد عدالت اقتصادی عادلانه نیست زیرا در آن افراد توانمند و کوشا، به اندازه‌ی استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند.
- ۳) در رویکرد قشربندی نقطه‌ی آغاز رقابت و در رویکرد عدالت اقتصادی نقطه‌ی پایان رقابت، عادلانه نیست.
- ۴) هر دو رویکرد به دلیل ناعادلانه بودن، با فطرت انسانی سازگار نیستند و در نتیجه به شکست می‌انجامد. (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۷۳) (هر مورد ۰/۵) (نمره)

۴۳- در مثال‌های زیر نوع تفاوت‌ها را مشخص کنید.

- الف) سفید یا سیاه پوست بودن
- ب) قد، هوش

« پاسخ »

- الف) تفاوت اسمی (ص ۶۸) (۰/۲۵) ب) تفاوت رتبه‌ای (ص ۶۸) (۰/۲۵)

۴۴- به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید.

در نیمه دوم قرن نوزدهم مسئله قشربندی اجتماعی در جهان متجدد کدام چالش را به وجود آورد؟

« پاسخ »

چالش فقر و غنا (ص ۷۴) (۰/۵)

۴۵- به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید.

یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد توجه جامعه‌شناسان چیست؟

« پاسخ »

نابرابری اجتماعی (ص ۶۹) (۰/۵)

۴۶- «از بین رفتن انگیزه رقابت به دلیل نادیده گرفتن شایستگی افراد» و «تأکید بر پیشگیری از سلطه ساختارهای سرکوبگر» و «عدم وجود معیار و میزان برای سنجش عقاید و ارزش‌های یک فرهنگ» مربوط به کدام فرهنگ، مدل یا رویکرد است؟

- (۱) مدل کمونیستی - جامعه‌شناسی تفهمی - فرهنگی که به حقیقتی قائل نباشد.
- (۲) مدل لیبرال - جامعه‌شناسی تفهمی - فرهنگی که از ارزش معنویت برخوردار نباشد.
- (۳) مدل کمونیستی - جامعه‌شناسی انتقادی - فرهنگی که به حقیقتی قائل نباشد.
- (۴) مدل لیبرال - جامعه‌شناسی انتقادی - فرهنگی که از ارزش معنویت برخوردار نباشد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اندیشمندان اجتماعی که مخالف قشربندی اجتماعی هستند، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسانهاست و باید با آن مبارزه کرد. اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد. از نظر آنان، مالیکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است، بنابراین برای ایجاد برابری باید مالیکیت خصوصی را از میان برداشت. در مدل کمونیستی با جذب مالیکیت خصوصی، انگیزه رقابت از بین می‌رود، زیرا این امر سبب می‌شود، تلاش و شایستگی بیشتر افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود. جامعه‌شناسان انتقادی بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر، تأکید می‌کنند تا از سلطه چنین ساختارهای اجتماعی انسانی‌تر و اخلاقی‌تر فراهم آید. فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

۴۷- جامعه‌شناسی انتقادی، چه زمانی و چگونه شکل گرفت؟

- (۱) نیمه اول قرن بیستم - برای از بین بردن فاصله میان وضعیت موجود و وضعیت مطلوب جهان اجتماعی، جامعه‌شناسی برای دآوری به معیارهای علمی نیاز ندارد.
- (۲) نیمه اول قرن بیستم - در تقابل با رویکرد پوزیتیویستی، برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معانی نهفته در آن راه یافت.
- (۳) نیمه دوم قرن بیستم - با افول رویکرد پوزیتیویستی، ظرفیت‌هایی برای انتقاد از قشربندی اجتماعی به وجود آمد.
- (۴) نیمه دوم قرن نوزدهم - با اعتقاد به این‌که جهان اجتماعی و ساختارهای آن که به دست انسان‌ها ایجاد شده‌اند، انسان‌ها را از سلطه خود خارج می‌کنند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نیمه دوم قرن بیستم - با افول رویکرد پوزیتیویستی، ظرفیت‌هایی برای انتقاد از قشربندی اجتماعی به وجود آمد.

۴۸- پاسخ هریک از سوالات زیر به ترتیب، کدام است؟

- برای رفع کاستی‌های علم حسی، جامعه‌شناسی انتقادی از چه شناختی استفاده کرد؟
- توجه به ضرورت فهم معانی رفتار کنشگران، مقدم بر کدام یک از مراحل شناخت است؟
- پیامد استفاده از فهم عرفی توسط جامعه‌شناسی انتقادی چیست؟
- (۱) عرفی - مخالفت با همه‌ی مراتب عقلانیت - شناخت علمی به تبع شناخت عمومی سیار و متغیر می‌شود.
- (۲) عمومی - اهمیت دادن به داوری‌های ارزشی در علوم اجتماعی - شناخت علمی را در حاشیه‌ی شناخت عمومی قرار می‌دهد.
- (۳) عقل جمعی - مطالعه‌ی پدیده‌های اجتماعی مانند یکی از پدیده‌های اندام‌وار طبیعی - شناخت عمومی را در حاشیه‌ی شناخت علمی قرار می‌دهد.
- (۴) عقل جزئی - شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها - خصلت محافظه‌کارانه‌ی جامعه‌شناسی را نسبت به نظام اجتماعی از بین می‌برد.

« پاسخ »

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
- شناختی که جامعه‌شناسی انتقادی برای رفع کاستی‌های علم حسی، جامعه‌شناسی انتقادی استفاده کرد، همان اندوخته‌ی اجتماعی شناخت بشری است که از آن با عنوان شناخت عمومی یاد کردیم که فهم عرفی یا عقل جمعی نیز نامیده می‌شود.
 - رویکرد تفهمی در جامعه‌شناسی، مقدم بر رویکرد انتقادی شکل گرفت. در رویکرد تفهمی بر فهم معانی رفتار کنشگران تأکید می‌شود و در رویکرد انتقادی، به داوری ارزشی اهمیت داده می‌شود.
 - استفاده از این نوع شناخت و عقل، شناخت علمی را در حاشیه‌ی شناخت عمومی قرار می‌دهد و به آن محلق می‌گرداند. در این حال، شناخت علمی به تبع شناخت عمومی سیار و متغیر می‌شود و این دیدگاه برخلاف دیدگاهی خواهد بود که شناخت علمی را کاشف حقیقت و معیاری برای درست یا نادرست بودن شناخت عمومی می‌داند.

۴۹- نوع نابرابری را در «ضریب هوشی»، «ثروت»، «جنسیت» و «دانش» مشخص کنید:

- (۱) رتبه‌ای اجتماعی - اسمی اجتماعی - طبیعی رتبه‌ای - اجتماعی
- (۲) طبیعی رتبه‌ای - اجتماعی - طبیعی اسمی - اجتماعی رتبه‌ای
- (۳) رتبه‌ای طبیعی - اجتماعی اسمی - طبیعی - طبیعی رتبه‌ای
- (۴) اسمی طبیعی - اجتماعی رتبه‌ای - طبیعی - اجتماعی اسمی

« پاسخ »

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ضریب هوشی (نابرابری طبیعی رتبه‌ای): ضریب هوشی متفاوت افراد از نوع تفاوت‌هایی است که طبیعی هستند و افراد مختلف ضریب‌های هوشی متفاوتی دارند؛ یعنی می‌توان افراد را برحسب ضریب‌های هوشی‌شان رتبه‌بندی کرد.
- ثروت و دانش (نابرابری اجتماعی): برخی نابرابری‌های رتبه‌ای، مانند نابرابری در تحصیلات و ثروت، اجتماعی‌اند؛ یعنی در جامعه ایجاد می‌شوند.
- جنسیت (تفاوت اسمی و طبیعی): برخی تفاوت‌ها، تفاوت‌های اسمی نامیده می‌شوند و نمی‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد؛ مثلاً زن و مرد از نظر جنسیت با یک‌دیگر متفاوت‌اند، اما هیچ کدام بر دیگری برتری ندارند.

۵۰- به ترتیب این اعتقادات، متعلق به کدام رویکرد به نابرابری اجتماعی است؟

- باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت.
- از ثروتمندان مالیات گرفته شود.
- قشربندی اجتماعی توسط انسان‌ها پدید آمد و تغییر یا تداوم آن نیز به دست آنها است.
- (۱) مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی
- (۲) طرفداران عدالت اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی
- (۳) مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی
- (۴) طرفداران قشربندی اجتماعی - عادلانه - مخالفان قشربندی اجتماعی

« پاسخ »

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
- در دیدگاه مخالفان قشربندی (مدل کمونیستی)، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه‌ی پایین نخواهیم داشت. بنابراین باید سعی نمود مالکیت خصوصی لغو شود.
 - در دیدگاه طرفداران عدالت اجتماعی، دولت تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی تدابیری بیندیشند. مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند.
 - اندیشمندانی که مخالف قشربندی هستند (مدل کمونیستی)، معتقدند نابرابری‌های اجتماعی نتیجه‌ی روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و به دست انسان‌ها پدید آمده است.

۵۱- کدام گزینه با تصاویر زیر مرتبط است؟

- (۱) جامعه‌شناسان پوزیتیویستی با داوری وضعیت موجود، زمینه‌ی شکل‌گیری ساختارهای اجتماعی انسانی‌تر و اخلاقی‌تر را فراهم کردند.
- (۲) جامعه‌شناسان انتقادی بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تأکید می‌کنند تا از سلطه‌ی چنین ساختارهایی بر انسان‌ها پیشگیری کنند.
- (۳) در دیدگاه جامعه‌شناسی تفسیری، بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آنها به معنای چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آنها نیست، زیرا به تدریج کنترل آنها را ممکن می‌سازد.
- (۴) جامعه‌شناسی انتقادی همانند جامعه‌شناسان تفهیمی بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کنند و توجه رویکرد تفهیمی به ساختارهای اجتماعی و تأثیر آنها را درست می‌دانند.

« پاسخ »

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جامعه‌شناسان انتقادی بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تأکید می‌کنند تا از سلطه‌ی چنین ساختارهایی بر انسان‌ها پیشگیری شود. تصاویر صورت سؤال اعتراضات گسترده‌ی سیاه‌پوستان و زنان به تبعیض‌های نژادی و جنسیتی که به اصلاح و تغییر برخی قوانین در راستای رفع این تبعیض‌ها منجر شد را نشان می‌دهند.

۵۲- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

مدل لیبرال	الف	مهم دانستن عدالت اقتصادی
ب	به بهانه‌ی عدالت اجتماعی آزادی‌های افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین نمی‌برند.	ج

- (۱) مدل عدالت اجتماعی - نابرابری اجتماعی پیامد روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها است - مدل کمونیستی
- (۲) جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند - هیچ جامعه‌ای از گذشته تا به حال قشربندی اجتماعی نداشته است - تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی
- (۳) مدل کمونیستی - در نظام فئودالی، دهقانان شبیه برده بودند، مالک چیزی نبودند و به فئودال تعلق داشتند - مدل عدالت اجتماعی
- (۴) نه با راهسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق - تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی - نابرابریهای اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رویکرد عدالت اجتماعی، نه با راهسازی مطلق موافق است، نه با کنترل مطلق. طرفداران این رویکرد به دنبال برقراری عدالت اجتماعی هستند، اما به بهانه‌ی عدالت اجتماعی، آزادی‌های افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین نمی‌برند. طرفداران قشربندی (مدل لیبرال) با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن‌را تأیید و تثبیت می‌کنند. مخالفان قشربندی معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست. اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند.

۵۳- کدام گزینه تدابیر دولت را برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی در رویکرد عدالت اجتماعی نشان نمی‌دهد؟

- (۱) دولت برای حمایت از اقشار کم‌درآمد، آن‌ها را در زیر چتر حمایت بیمه‌های اجتماعی قرار می‌دهد.
- (۲) نیازهای ضروری همه‌ی افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین می‌کند.
- (۳) دولت تلاش می‌کند با از میان برداشتن مالکیت خصوصی و طبقه‌ی پایین جامعه، برای همگان شرایط یکسانی ایجاد کند.
- (۴) از ثروتمندان مالیات می‌گیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده می‌کند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه‌ی شروع رقابت را یکسان نماید. بدین منظور دولت به نمایندگی از جامعه موظف است نیازهای ضروری همه‌ی افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین کند. بدین ترتیب همه‌ی کودکان از امکانات اولیه برای پیشرفت، بهره‌مند می‌شوند و می‌توانند براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت نمایند. دولت نیز تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی، تدابیر بیش‌تری بیندیشد؛ مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند. دولت‌ها برای حمایت از اقشار کم‌درآمد، آن‌ها را زیر چتر حمایت بیمه‌های اجتماعی قرار می‌دهند.

۵۴- به ترتیب هر عبارت نشانه‌ی کدام گزینه است؟

- شعار جمهوری فرانسه بر سر در کلیسا پس از قانون ۱۹۰۵ م مبنی بر جدایی دین از سیاست
- در جوامع سوسیالیستی، مالکیت خصوصی وسایل تولید وجود نداشت.
- (۱) تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی - با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد.
- (۲) تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - دولت به نمایندگی از جامعه موظف است نیازهای ضروری همه‌ی افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین کند.
- (۳) تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی است.
- (۴) تأثیر نظام اقتصادی بر نظام فرهنگی - نقطه‌ی شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود و با از بین رفتن انگیزه‌ی رقابت، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نظام سیاسی بر نظام‌های دیگر اثر می‌گذارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد. شعار جمهوری فرانسه بر سر در کلیسا پس از قانون ۱۹۰۵ م مبنی بر جدایی دین از سیاست، نشانه‌ی تأثیر نظامی سیاسی بر نظام فرهنگی است. مخالفان قشربندی اجتماعی، عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد. از نظر آنان، مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد شده است، بنابراین برای ایجاد برابری، باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت؛ در جوامع سوسیالیستی، مالکیت خصوصی وسایل تولید وجود نداشت.

۵۵- به ترتیب «نابرابری افراد در قد»، «نابرابری در تحصیلات» و «تفاوت در جنسیت» از چه نوع‌اند؟

- (۱) اسمی - طبیعی - اجتماعی
- (۲) طبیعی - اجتماعی - اسمی
- (۳) اسمی - اجتماعی - طبیعی
- (۴) طبیعی - اسمی - اجتماعی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. طبیعی - اجتماعی - اسمی

- ۵۶- کدام گزینه، درباره نقد طرفداران عدالت اجتماعی به رویکرد اول و دوم، صحیح است؟
- (۱) رویکرد دوم را عادلانه نمی‌دانند، چون این واقعیت را نادیده می‌گیرد که افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می‌شوند، به سادگی امکان رقابت با افراد طبقه بالاتر را ندارند.
 - (۲) رویکرد اول را عادلانه نمی‌دانند، زیرا در آن افراد توانمند و کوشا، به اندازه استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند.
 - (۳) در رویکرد اول، نقطه آغاز رقابت و در رویکرد دوم نقطه پایان رقابت را عادلانه نمی‌دانند.
 - (۴) در رویکرد اول، انگیزه رقابت از بین می‌رود و تلاش و شایستگی بیشتر افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته می‌شود.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. طرفداران عدالت اجتماعی معتقدند هیچ‌کدام از دور رویکرد قبل، عادلانه نیستند رویکرد اول عادلانه نیست، چون این واقعیت را نادیده می‌گیرد که افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می‌شوند، حتی با داشتن شایستگی و تلاش برابر با افرادی که در طبقه اجتماعی بالا متولد می‌شوند. به سادگی امکان رقابت با آنها را ندارند. رویکرد دوم نیز عادلانه نیست، زیرا در آن افراد توانمند و کوشا، به اندازه استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند. در رویکرد اول، نقطه آغاز رقابت و در رویکرد دوم نقطه پایان رقابت عادلانه نیست. هر دو رویکرد به دلیل ناعادلانه بودن، با فطرت انسانی سازگار نیستند و در نتیجه به شکست می‌انجامند.

- ۵۷- به ترتیب نکته مورد غفلت طرفداران قشربندی اجتماعی کدام است و کدام مورد درباره دیدگاه مخالفان قشربندی اجتماعی، نادرست است؟

- (۱) ضروری بودن رقابت در زندگی اجتماعی - نابرابری‌های اجتماعی را ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی می‌دانند.
- (۲) اهمیت یکسان بودن نقطه شروع رقابت - نابرابری‌های اجتماعی را نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها می‌دانند.
- (۳) ضروری بودن رقابت در زندگی اجتماعی - معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد.
- (۴) اهمیت یکسان بودن نقطه شروع رقابت - معتقدند با حذف مالکیت خصوصی، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با این‌که طرفداران قشربندی اجتماعی رقابت را در زندگی اجتماعی، ضروری می‌دانند اما از این نکته مهم غفلت می‌کنند که در رقابت عادلانه باید نقطه شروع رقابت یکسان باشد. اندیشمندان اجتماعی که مخالف قشربندی اجتماعی هستند، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌های و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و باید با آن مبارزه کرد. اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد. از نظر آنان، مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است، بنابراین برای ایجاد برابری باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت، مخالفان قشربندی گمان می‌کنند، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت. در این رویکرد، نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود اما به دلیل این‌که انگیزه رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

۵۸- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام موضوع در ارتباط است؟

- شناخت توزیع نابرابر مزایای اجتماعی به عنوان علت نابرابری اجتماعی
- نادیده گرفتن نقش انسان‌ها و جوامع در قشربندی
- افول رویکرد پوزیتیویستی در قرن بیستم

- (۱) دیدگاه جامعه‌شناسان - علت طبیعی جلوه دادن قشربندی اجتماعی - مورد توجه قرار گرفتن ظرفیت انتقادی
- (۲) دیدگاه جامعه‌شناسان - نتیجه طبیعی جلوه دادن قشربندی اجتماعی - شکل‌گیری مسئله فقر و غنا
- (۳) دیدگاه طرفداران قشربندی اجتماعی - علت طبیعی جلوه دادن قشربندی اجتماعی - شکل‌گیری مسئله فقر و غنا
- (۴) دیدگاه جامعه‌شناسان - نتیجه طبیعی جلوه دادن قشربندی اجتماعی - مورد توجه قرار گرفتن ظرفیت انتقادی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- علت نابرابری‌های اجتماعی این است که مزایای اجتماعی یعنی ثروت، قدرت و دانش به صورت نابرابر میان افراد توزیع شده‌اند: دیدگاه جامعه‌شناسان
- نادیده گرفتن نقش انسان‌ها و جوامع در قشربندی، نتیجه طبیعی جلوه دادن قشربندی اجتماعی
- افول رویکرد پوزیتیویستی در نیمه قرن بیستم: مورد توجه قرار گرفتن ظرفیت انتقادی

۵۹- به ترتیب هر یک از عبارات زیر به کدام مورد، اشاره دارد؟

«تفاوت‌های نژادی»، «تفاوت در هوش»، «نابرابری در ثروت» و «تفاوت میان رنگ‌ها»

- (۱) تفاوت اسمی - نابرابری طبیعی - نابرابری طبیعی - تفاوت اسمی
- (۲) نابرابری اجتماعی - تفاوت رتبه‌ای - نابرابری طبیعی - نابرابری طبیعی
- (۳) تفاوت اسمی - نابرابری اجتماعی - نابرابری اجتماعی - تفاوت رتبه‌ای
- (۴) تفاوت اسمی - تفاوت رتبه‌ای - نابرابری اجتماعی - تفاوت اسمی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- تفاوت نژادی: تفاوت اسمی
 - تفاوت در هوش: نابرابری طبیعی / تفاوت رتبه‌ای
 - نابرابری در ثروت: نابرابری اجتماعی
 - تفاوت میان رنگ‌ها: تفاوت اسمی
- توجه کنید که تفاوت رتبه‌ای می‌تواند نوعی نابرابری اجتماعی و یا نوعی نابرابری طبیعی باشد.

۶۰- از نظر جامعه‌شناسان، علت نابرابری‌های اجتماعی در چیست؟

- (۱) برخی تفاوت‌ها مانند تفاوت در هوش، قد و ثروت در ایجاد نابرابری اجتماعی مؤثرند.
- (۲) تفاوت‌های اسمی، در طول تاریخ، در فرهنگ‌ها و جوامع مختلف موجب نابرابری اجتماعی شده‌اند.
- (۳) مزایای طبیعی مانند ثروت، جنسیت و تحصیلات به صورت نابرابر میان افراد توزیع می‌شوند.
- (۴) مزایای اجتماعی یعنی ثروت، قدرت و دانش به صورت نابرابر میان افراد توزیع شده‌اند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مزایای اجتماعی یعنی ثروت، قدرت و دانش به صورت نابرابر میان افراد توزیع شده‌اند.